

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4472/2019
17.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујицића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Гордана Михаиловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Гордана Бабић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7085/16 од 08.11.2018. године, у седници већа од 17.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7085/16 од 08.11.2018. године у ставу 2. и 3. изреке, па се предмет у том делу враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 25972/12 од 04.04.2016. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац по основу права на нужни део на заоставштини пок. ВВ, бивше из ..., сувласник са уделом од 1/6 идеалних делова стана број .., који се налази на ... спрату зграде број .. у улици ..., улаз .., на кат. парц. .. уписаној у лист непокретности број .. КО ..., што је тужени дужан трпети и дозволити да тужилац своје право упише у јавној књизи. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 163.425,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог преписа одлуке. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог туженог да суд одреди прекид овог поступка до правноснажног окончања поступка који се пред Другим основним судом у Београду води под П 9743/12.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7085/16 од 08.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђено решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 25972/12 од 04.04.2016. године. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 25972/12 од 04.04.2016. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да је сувласник са уделом од 1/6 идеалних делова стана број .., који се налази на ... спрату зграде број .. у улици ... у ..., улаз .., на кат. парц. .. уписаној у лист непокретности број .. КО ..., што је тужени дужан трпети и дозволити да тужилац своје право упише у јавној књизи. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке

првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да исплати туженом износ од 98.250,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. и члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности, а тужилац у ревизији на неке конкретне повреде поступка не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су браћа по оцу ГГ који је преминуо ...2006. године пре своје мајке ВВ која је преминула ...2009. године. Право на наслеђе по законском реду наслеђивања иза сада покојног оца парничних странака полажу његова деца и то овде тужилац, тужени и сестра туженог ДД рођена ... . Заоставштину баке парничних странака чине средства која су досуђена правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 27524/10 од 10.05.2011. године чија вредност износи нешто више од 86.317,07 динара као и право и обавезе према потврди о упису у евиденцију носилаца права на основу Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације, чија номинална вредност на дан 24.11.2014. године износила 3.850,00 динара. Сада покојна ВВ учинила је поклон у корист овде туженог 25.05.2006. године чији предмет је представљао предметни стан у улици ... у ..., чија је приближна вредност 8.745.500,00 динара при чему вредност њених располагања у виду поклона учињеног туженом чини да је вредност њене заоставштине мања од вредности нужног наследног дела.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац и тужени по праву представљања улазе у први наследни ред, што значи да полажу право на наслеђе по 1/3 идеалног дела заоставштине сада пок. ВВ, због чега нужни део сваког од њих представља 1/6 заоставштине у коју вредност је било потребно вратити поклон учињен у корист ББ. Вредност имовине пок. ВВ у тренутку њене смрти била је вишеструко испод вредности непокретности која је предмет поклона. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да је тужилац истакао стварноправни захтев, првостепени суд је тако постављен захтев усвојио.

Међутим, другостепени суд налази да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али да је погрешно применио материјално право, односно да није водио рачуна о правној природи нужног наследног дела. С обзиром да је Закон о наслеђивању прописао да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела као облигационо тражење, а да на захтев нужног наследника суд може одлучити да му припадне одређени део ствари и права, другостепени суд налази да је по својој правној природи право на нужни део облигационо тражење, а да тужилац у парници мора да докаже разлоге за претварање тог права у стварно право. С обзиром да у овој парници тужилац у том правцу није понудио никакве доказе, по мишљењу другостепеног суда, а примењујући правило о терету доказивања из ЗПП, тужиочев тужбени захтев је неоснован због чега је и преиначена првостепена пресуда и тужбени захтев одбијен.

Закон о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95 и 101/2003) у члану 43. је прописао да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), а да на захтев нужног наследника суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права који чини заоставштину (стварно право) с тим

што се одредбе претходних ставова примењују само ако оставилац у завештању не одреди природу нужног дела. Тумачећи наведене одредбе, у ситуацији када у завештању није одређена природа нужног дела, првостепени суд налази да је довољно да лице које полаже право на нужни део истакне стварноправни захтев, па да суд о таквом захтеву одлучује, а другостепени суд сматра да сама чињеница да је такав захтев истакнут није довољна, него да тужилац у парници мора и да докаже разлоге за истицање и евентуално усвајање таквог захтева.

Одредба члана 43. Закона о наслеђивању, по којој суд може, дакле и не мора, да прихвати захтев тужиоца да му се на предмету заоставштине призна стварно право, указује на потребу да се изнесу разлози за такво тражење и предложи докази у прилог тих разлога које би потом суд могао да цени, како то сматра другостепени суд. Међутим, у овој парници тужилац је још у тужби од 11.07.2011. године тражио да му се облигационо право преиначи у стварно не наводећи разлоге за то. Тужени је у одговору на тужбу а касније и током поступка спорио активну легитимацију и тражио прекид поступка при чему се о захтеву за претварање права на нужни део у стварно право није изјашњавао, дакле није га спорио. Како се по члану 230. став 1. ЗПП не доказују чињенице које противна странка није оспорила, другостепени суд је пропустио да оцени да ли се у конкретном случају може применити наведена законска одредба. Ако тужени не спори претварање природе нужног дела из облигационе у стварноправну онда тужилац није дужан да износи разлоге зашто је овакво претварање тражио. Због наведеног пропуста другостепени суд није могао да правилно примени материјално право, па је због свега тога и одлучено као у изреци на основу члана 416. став 1. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду напред наведено, па ће донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа
судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић